FÂİZLE ALIŞ-VERİŞ YAPMAK VE BUNUN VAHİM SONUÇLARI

﴿ التعامل بالربا وعواقبه الوخيمة ﴾

[Türkçe – Turkish – تركي]

Muhammed Şahin

Tetkik : Ümmü Nebil

2009 - 1430

islamhouse.com

﴿ التعامل بالربا وعواقبه الوخيمة ﴾

« باللغة التركية »

محمد بن مسلم شاهين

مراجعة: أم نبيل

2009 - 1430

islamhouse.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Hamd, Allah'adır. O'na hamdeder, O'ndan yardım ve mağfiret dileriz. Nefislerimizin şerrinden ve amellerimizin kötülüklerinden Allah'a sığınırız.Allah, kimi hidâyete (dosdoğru yola) erdirirse, onu saptıracak kimse yoktur.Kimi de (hidâyetten) saptırırsa, onu hidâyete erdirecek kimse yoktur. Allah'tan başka hakkıyla ibâdete lâyık hiçbir ilahın olmadığına, O'nun bir olduğuna ve hiçbir ortağının bulunmadığına şehâdet ederim. Yine, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in O'nun kulu ve elçisi olduğuna şehâdet ederim.

Allah Teâlâ, fâiz yiyenlerin dışında hiç kimseye kitabında savaş ilan etmemiştir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[u v w x y z { | } ~ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٧٨﴾
فَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ © اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِن تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَالِكُمْ لَا
´ µ ¶ ، Z [سورة البقرة الآيتان: ٢٧٨ – ٢٧٩]

"Ey îmân edenler! Allah'a karşı gelmekten sakının ve eğer gerçekten mü'minler iseniz, geri kalan fâizi terkedin.Eğer böyle (fâiz hakkında söylenenleri) **yapmazsanız, Allah ve Rasûlü tarafından size savaş açıldığını bilin.Eğer fâizcilikten tevbe ederseniz, sermayeleriniz** (ana paralarınız) **sizindir.Böylece ne haksızlık eder, ne de haksızlığa uğrarsınız."**[1]

Allah -azze ve celle- katında bu suçun ne kadar çirkin ve iğrenç olduğunu açıklamaya bu âyet yeterlidir.

Devletler ve fertlerin yaşam seviyelerine dikkatlice bakan bir kimse; fâizle alış-veriş yapmanın yolaçtığı iflas, işlerin kesada uğraması, piyasanın durgun olması, borçların ödenememesi, ekonominin felç olması,işsizlik oranının yükselmesi,birçok şirket ve kurumun batması, günlük kazanç ve alın terinin, tefecilerin bitmek-tükenmek bilmeyen fâizini ödeme yolunda akıtılması, büyük miktardaki sermayenin birkaç insanın tekelinde toplanması sebebiyle toplumun tabakalaşması gibi, fâizin geride bıraktığı tahribat ve yıkıntıyı gözleri ile görebilir.Belki de bu, Allah Teâlâ'nın, fâizle alış-veriş yapanları tehdit ettiği savaşın açık bir şeklidir.

Fâize ortak olan asıl tarafların, aracıların ve yardımcı olanların hepsi, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in diliyle lânetlenmişlerdir.

---

[1] Bakara Sûresi: 278-279

Nitekim Câbir b. Abdullah'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle buyurmuştur:

((لَعَنَ رَسُولُ اللهِ ﷺ آكِلَ الرِّبَا وَمُؤْكِلَهُ وَكَاتِبَهُ وَشَاهِدَيْهِ، وَقَالَ: هُمْ سَوَاءٌ.))

[رواه مسلم]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-, fâiz yiyene ve yedirene, fâizi yazana ve fâize şâhit olanlara lânet etti ve şöyle buyurdu: Onların hepsi aynıdır."[1]

Buna göre, fâizin yazılması, miktarının belirlenip kaydedilmesi, alınması, verilmesi ve alınması, emânet bırakılması ve korunması gibi işlerde çalışmak, câiz değildir.Genel anlamıyla, hangi şekilde olursa olsun, fâize karışmak ve yardım etmek haramdır.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bu büyük günahın çirkinliğini açıklamaya özen göstermiştir.

Nitekim Abdullah b. Mes'ud'dan -Allah ondan râzı olsun- merfu' olarak gelen hadiste Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((اَلرِّبَا ثَلاَثَةٌ وَسَبْعُونَ بَابًا، أَيْسَرُهَا مِثْلَ أَنْ يَنْكِحَ الرَّجُلُ أُمَّهُ، وَ إِنَّ أَرْبَى الرِّبَا عِرْضُ الرَّجُلِ الْمُسْلِمِ.)) [رواه الحاكم في المستدرك وصححه الألباني]

"Fâiz, yetmiş üç çeşit günahtır. Bu günahların en hafifi, kişinin annesiyle cimâ etmesi (cinsel ilişkiye girmesi) gibidir. Fâizin en şiddetlisi, müslüman birisinin ırzına (haksız yere) dil uzatmaktır."[2]

Abdullah b. Hanzale'den -Allah ondan râzı olsun- merfu' olarak gelen hadiste de şöyle buyurmuştur:

((دِرْهَمٌ رِبًا يَأْكُلُهُ الرَّجُلُ وَهُوَ يَعْلَمُ، أَشَدُّ مِنْ سِتَّةٍ وَثَلاَثِينَ زَنْيَةً.))

[رواه أحمد وصححه الألباني]

"Kişinin bilerek yediği bir dirhem fâiz, otuz altı zinâdan daha kötüdür."[3]

Fâizin haramlığı geneldir. Bazı kimselerin zannettikleri gibi, zengin ile fakir arasında olmakla sınırlı değildir.Aksine, her durum ve kişi hakkında geneldir.Nice zenginler ve büyük tüccarlar, fâiz sebebiyle iflas etmiştir.Günümüzde yaşanılanlar buna şâhittir. Mal, miktar olarak artsa bile, en azından onun bereketi kaybolur.

---

[1] Müslim; 3/1219.
[2] Hakim, Müstedrek: 2/37; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 3533.
[3] Ahmed, Müsned: 5/225; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 3375.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((اَلرِّبَا وَإِنْ كَثُرَ، فَإِنَّ عَاقِبَتَهُ تَصِيرُ إِلَى قُلٍّ.)) [رواه الحاكم وصححه الألباني]

"Fâiz çokluk getirse bile, şüphesiz sonunda bir azlık/noksanlık olacaktır."[1]

Fâizin haramlığı; oranının yüksek ve düşük olması veya az ve çok olmasıyla sınırlı değildir. Dolayısıyla fâizin hepsi haramdır.

Fâiz yiyen kimse, kıyâmet günü, şeytan çarpmış kimselerin cinnet nöbetinden ve saradan kalktığı gibi mezarından kalkar. Bu suçun çirkinliğine rağmen, Allah Teâlâ ondan tevbe edilebileceğini ve nasıl tevbe edilmesi gerektiğini haber vermiştir.

Nitekim Allah Teâlâ fâizcilere şöyle buyurmuştur:

[...وَإِن تُبۡتُمۡ فَلَكُمۡ رُءُوسُ أَمۡوَٰلِكُمۡ لَا ´ µ ¶ ¸ Z

[سورة البقرة من الآية: ٢٧٩] □

"Eğer fâizcilikten tevbe ederseniz, sermayeleriniz (ana paralarınız) **sizindir. Böylece ne haksızlık eder, ne de haksızlığa uğrarsınız."**[2]

İşte bu, adâletin ta kendisidir!

Mü'minin,bu büyük günahtan nefret etmesi ve çirkinliğini kalbinde hissetmesi gerekir. Hatta paralarını, kaybolmasından veya çalınmasından korktukları için zorunlu olarak fâizli bankalara yatıranların da, açlıktan dolayı zorunlu olarak leş yiyen veya daha kötü bir durumda olan kimse gibi,zaruret durumunda olduklarını hissetmeleri gerekir.Bununla birlikte Allah Teâlâ'dan bağışlanma dilemeleri ve mümkün olduğunca başka bir çare bulmak için uğraşmalıdırlar.Bu kimselerin bankalardan paralarının fâizini istemeleri câiz değildir.Hatta, hesaplarına parasının fâizi eklenmiş olsa bile, sadak kastıyla değil de câiz olan bir yerde harcamak içina fâizden kurtulması gerekir. Çünkü Allah, temizdir; ancak temiz olan şeyleri kabul eder.Fâizden herhangi bir şekilde yararlanması da câiz değildir. Ne yeme ve içmede, ne giyinmede, ne araba ve ev edinmede; ne eşine, çocuğuna, anne ve babasına yapması gereken harcamada; ne zekat olarak vermede, ne vergilerini ödemede, ne de bir haksızlığı gidermede kullanılabilir. Sadece Allah Teâlâ'nın azabından korkarak ondan bir şekilde kurtulur.

---

[1] Hakim, Müstedrek: 2/37; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 3542.
[2] Bakara Sûresi: 279